

Ježíš zasahuje Saula i nás

Původ materiálu

Ludmila Míchalová Mikšíková

Pořadí v lekci

10

Téma

Ježíš zasahuje Saula (Pavla) a dává tak věci do pohybu. Ten, kdo je zasažen Ježíšem a jeho zvěstí evangelia, se může proměnit a změnit. Ježíš skrze konkrétní lidi zasahuje i nás.

Cíle

- Mladší děti: Děti uslyší příběh o zasažení Saula a jeho následné proměně. Uvědomí si, co zasahuje je, a jak Bůh zasahuje do jejich životů skrze konkrétní lidi a události.
 - Starší děti: Děti uslyší příběh o zasažení Saula a jeho proměně. Pokusí se formulovat, jak Ježíš zasáhl, a zasahuje do jejich životů.
-

Pro učitele

Výkladové poznámky

Povolání Saula: Najdeme v něm motivy, které jsou analogické povolávání proroků.

Saul/Pavel slyší, že je povolán k specifickému poslání. Je zajímavé, že Bůh si ke svému úkolu povolává tu nejméně důvěryhodnou osobu. Příběh se soustředí na to, skrze koho a díky komu se evangelium šíří dál.

Zasažení Saula: Saulovo vidění a jednotlivé prvky příběhu (světlo, hlas, pád na zem) odkazují na podobné události, při nichž je člověk zasažen blízkostí Boží, jak je známe ze starozákonních příběhů. Zasažení ale ještě hned neznamená proměnění, k tomu dochází až postupně. Pavel byl po zasažení bezmocný, tři dny nejedl a nepil, to vypovídá o intenzitě jeho zasažení i o boji, který musel Pavel vést, než se obrátil a nechal se pokřtít.

Saule, Saule, proč mne pronásleduješ? Otázka nám má připomenout příběh pronásledovaného Davida (pronásledovaného pomazaného), který se takto ptal krále Saula, který ho chtěl zlikvidovat (1 Sa 26,17nn). Když Saulovi/Pavlovi díky tomuto

starozákonnímu vyprávění došlo, co je ve hře, začal se děsit ještě víc. Mohl si myslet, že při pronásledování křesťanů jedná podle Boží vůle, ale přitom to bylo přesně proti Božímu záměru.

Kdo jsi? Je to otázka Saulova/Pavlova. Známe ji při tázání se po Bohu, po směru a záměru Božího díla, vyslovené s novou otevřeností a pokorou. Na tu dostává odpověď: „JÁ JSEM — Ježíš — ten pronásledovaný“ (viz Ex 3,14nn). Příběh Božího jména, tj. příběh Boha Abrahamova, Izákova a Jákobova, vysvoboditele Izraele, pokračuje teď v příběhu ukřižovaného, pronásledovaného, ale přesto vítězného Ježíše.

Saulova bezmoc a slepota: Zasažení Saula je zasažení ve všem, co dosud dělal, čím byl. Z mocného pronásledovatele je najednou bezmocný člověk, který musí být veden, který musí znovu svoji moc a cestu hledat. Slepota jako by vyjadřovala zastavení sebevědomého člověka, který si byl jist směrem své životní cesty. Saul/Pavel patřil k farizeům, kteří se pokládali za elitu, která jediná jedná a vede správně svůj život – a najednou musí být veden.

Ananiášovo vidění je vlastně odpovědí na Saulovu/Pavlovu modlitbu. Ananiáš dostává vidění, aby uposlechl Boží úkol, sám od sebe by se tam nevydal. Ananiáš vyjadřuje nechuť, je pro něj nepochopitelné, že Ježíš si vyvolil někoho jako je Saul. V jeho očích je Saul naprosto nepoužitelný a nevěrohodný. S touto nechutí a nedůvěryhodností se bude Pavel potýkat i na jiných místech, mezi židy a později i mezi křesťany.

Barnabášova úloha: Barnabáš nejspíš patřil do konzervativnějšího kruhu kolem Jakuba, bratra Páně. Barnabáš se zastává Pavla, když se ho v jeruzalémském sboru všichni báli (Sk 9,27), a smiřuje Jeruzalémské se Saulem/Pavlem. Rozruch, který do Jeruzaléma se Saulem opět přišel, vedl ovšem k rozhodnutí odvést (řecky: eskortovat) Saula do Caesareje a poslat lodí do Tarsu. Barnabáš a Pavel se později stávají společníky na misijní cestě, na kterou je vysílá sbor v Antiochii.

Úskalí

V našem oddíle se Pavel stále ještě jmenuje Saul. Jméno Pavel získal až na své první misijní cestě. Rozhodněme se na začátku, jak budeme postavu jmenovat. Zda řekneme, že se jmenoval Saul, ale později se mu začalo říkat Pavel a dál v příběhu se už budeme držet jména Pavel. Nebo zda důsledně v tomto oddíle necháme jméno Saul. Doporučuji spíš první variantu, abychom děti moc nemátli.

Nemusíme přehánět Pavlovu minulost, jeho pronásledování a jeho pravomoci nebyly tak velké, jak se na první pohled zdá. Moc jeruzalémského synedria nesahala až do Damašku. Mohl ale život křesťanů v Damašku hodně znepríjemnit. Avšak ani Jeruzalém neměl hrdelní právo, tedy právo popravovat.

Odkazy

Muroňová, Eva: *Spole?n? objevujeme víru: metodika a pracovní listy k výuce náboženské výchovy pro 6. třídu ZŠ*. Brno: Kartuziánské vydavatelství a nakladatelství, 2008

Odkazy na starší přípravy, pracovní materiály a další najdete pod textem úlohy.

Pro děti

Předškoláci a mladší školní děti

S dětmi přemýšlíme nahlas, co může člověka zasáhnout. Nachystáme si kartičky, na které můžeme nápady malovat nebo psát. Dětem můžeme poradit např.: radost, kamarádství, pomoc, slovo, blesk nebo taky nemoc, zrada, pomluva, nespravedlnost... Až máme dost nápadů, pokusíme se nápady roztřídit, co je pozitivní a co negativní. Děti navedeme na to, že nás může zasáhnout i Bůh. Jak Bůh zasahuje? Děti tak můžou spontánně vyjádřit své představy o Bohu. Zda je to ten, který zasahuje jen pro náš prospěch, nebo naopak ten, který dopouští i zlo, nebo někdo nad tím vším? Děti nakonec ujistíme, že Bůh je ten, který nás zasahuje jen vším dobrým, není příčinou zla, ani nám nepřeje nic zlého. Bůh je naopak vždy nablízku, když nás něco bolí nebo se nám děje něco zlého.

Děti, povím vám příběh o tom, jak Bůh zasáhl jednoho muže. Ten muž se jmenoval Saul a my víme, že později mu začali říkat Pavel.

Pavel se na začátku našeho příběhu choval jako zlý člověk. Pronásledoval všechny, kdo věřili v Pána Ježíše. Chtěl jim zabránit v jejich víře a choval se k nim velmi krutě a tvrdě. Hledal ve městech křesťany a hromadně je zatýkal.

Vypravil se taky do Damašku, kde chtěl zajmout muže a ženy, kteří uvěřili Ježíši, a v poutech je chtěl dovést do Jeruzaléma. Dělal všechno pro to, aby se mu to podařilo. Dokázal být velmi horlivý. Víte děti, kdo je třeba horlivý? (*Vysv?tlíme d?tem pojem horlivý, který je pro tento p?íklad velmi výstižný.*) A jak se Pavel blížil Damašku, najednou jej zasáhlo veliké světlo z nebe. Zůstal stát. Byl zasažen. Ale netušil kým ani čím. To světlo bylo tak veliké, že nic

neviděl.

Jenom uslyšel hlas: „Saule, proč mě pronásleduješ?“

Dobrá otázka, možná sám Pavel si ji potřeboval zodpovědět. Proč vlastně byl tak krutý a horlivý? Proč způsobil ostatním tolik pláče a bolesti?

Pavel byl zasažen. Byl ohromený a sotva ze sebe vysoukal: „Pane, kdo jsi?“

Odpověď, kterou uslyšel, jej zasáhla ještě víc: „Jsem Ježíš, ten, kterého pronásleduješ. Ale teď vstaň, jdi do města a tam se dozvíš, co máš dělat.“

Z Pavla se v ten okamžik stal nemohoucí člověk, to zasažení bylo mocné. Neviděl, museli ho vzít za ruce a vést jako malé dítě. Tři dny neviděl, dokonce nic nejedl ani nepil. Měl dost času na to, aby si rozmyslel, proč pronásleduje Ježíšovy následovníky.

Ve městě žil taky Ananiáš, byl to Ježíšův učedník. I on byl zasažen a dostal úkol: „Ananiáši, jdi do domu, kde je Pavel z Tarsu. Vyhledej ho a vlož na něj ruce, aby opět viděl.“

Ananiáš se zarazil: „Pane, to ses asi spletl. Pavel z Tarsu je velmi zlý, pronásleduje nás. Dokonce dostal povolení z Jeruzaléma, že může zatknout i nás křesťany tady v Damašku. Byl bych blázen, kdybych šel přímo za ním!“

Ale Ježíš trval na svém, bylo důležité, aby právě Pavel dostal šanci všechno napravit.

Ježíš řekl: „Jenom jdi, Ananiáši, Pavel se stane mým nástrojem. Bude o mě vyprávět v mnoha městech i v mnoha zemích, dokonce i mezi židy, dokonce jej pošlu ke králům. Jen jdi, je to důležité!“

A tak Ananiáš sebral odvalu, co mu taky zbývalo. Šel, i když tomu nerozuměl, jak se může z jeho úhlavního nepřítele stát jeho přítel v Kristu.

Došel do domu, kde Pavel přebýval. Pavel se právě modlil. Dozrál čas, kdy to Pavlovi všechno došlo. Dozrál čas na to, aby se Pavel změnil.

Ananiáš na Pavla vložil ruce a řekl: „Posílá mě Pán, ten který tě zasáhl slepotou na cestě sem, ten který má taky moc tě uzdravit. Chce, abys zase viděl a byl naplněn Duchem svatým.“

A Pavlovi, jako by spadly klapky z očí. Zase viděl. Měl velikou radost. I on se nechal pokřtít. Najedl se a opět se mu vrátila jeho síla i jeho horlivost, ale tentokrát byl horlivým

učedníkem Ježíše.

Horlil pro Ježíše. Pavel to měl ale na začátku těžké, nevěřili mu židé ani křesťané. Pro jedny byl zrádce, pro druhé zvěd, od kterého nevěděli, co můžou čekat. A čím mocněji a horlivěji na ostatní působil, tím víc nepřátel kolem sebe měl. Místní židé v Damašku se dokonce rozhodli, že se ho zbaví. Pavel se o tom dozvěděl. Židé nechali hlídat všechny brány z města, tak aby jim nemohl utéct. Jenže Ježíšovi učedníci byli mazaní a spustili Pavla v noci z hradeb ve velikém koši za město. Pavel utíká do Jeruzaléma. Tam se jej křesťané báli nejvíc, zažili s ním krušné časy a teď by mu měli věřit? Bylo to těžké, ale našel se mezi nimi jeden, který se Pavla ujal a byl pak i jeho věrným průvodcem. Jmenoval se Barnabáš. Pavel se vydává do Tarsu. Stává se z něj jeden z nejhorlivějších a největších apoštolů a Ježíšových učedníků. Ten, kdo je zasažen Ježíšem, nemůže mlčet, ale tu radostnou zvěst nese dál. Tak to udělal i Pavel, o kterém ještě uslyšíme. Tak to dělají i mnozí mezi námi.

Děti, slyšeli jsme příběh o tom, jak Ježíš zasáhl Pavla. A představte si, že se to může dít stále. Ježíš má moc zasáhnout i nás, i mě i tebe. Zamyslete se a řekněte: Kde jste o Bohu něco slyšeli? Kdo vám o Bohu řekl? Nachystáme si veliký papír, na který nakreslíme na celou plochu velikou spirálu. Doprostřed spirály napíšeme EVANGELIUM: zvěst o Ježíšově narození, smrti a vzkříšení. Pro menší můžeme namalovat jesle a nad nimi kříž. A pak s dětmi společně dopisujeme a domalujeme postavy, které nám o Ježíši něco řekly, od kterých jsme se o Ježíši dozvěděli. Napovídáme dětem, že jsou to i přímo biblické postavy, se kterými jsme se setkali v předchozích příbězích (evangelista Lukáš, apoštol Petr, jáhen Filip, další apoštolové) a dojdeme až k tomu, kdo řekl o Ježíši konkrétně nám, př. maminka, tatínek, pan farář, kamarád...atd. Tak celou spirálu zaplníme různými postavami. Každé dítě může namalovat jednu biblickou postavu a jednu postavu toho, od koho o Bohu slyšelo. Děti si mají uvědomit, že Bůh do našich životů zasahuje skrze konkrétní lidi, hlasy, ruce.

Bůh k nám promlouvá skrze různé lidi i skrze různé situace, a je skvělé, že se to stalo i nám. Je skvělé, že i nás Bůh nějak zasáhl. Zeptáme se dětí: Zažili jste něco podobného? Kdy se vás Bůh dotkl? A jaké to bylo? Takový rozhovor vedeme s dětmi, které jsou k tomu otevřené a sdílné.

Toho, koho zasáhl Bůh, koho se Bůh dotýká, má šanci se změnit, proměnit k lepšímu. Ale takový člověk nese i zodpovědnost, že si svoji víru nemá nechat sám pro sebe. Pavel byl na začátku horlivý pronásledovatel, ale pak se stejnou horlivostí se s ostatními dělil o to, jak ho Ježíš zasáhl. A co to pro něj znamenalo.

Děti za obrázky pochválíme a společně se pomodlíme. Do modlitby vložíme díky za konkrétní postavy a osoby, o kterých se děti zmínily.

Pomůcky: Kartičky z tvrdého papíru, veliký čistý papír (velikost určíme podle počtu dětí — čím víc dětí tím větší papír, protože všechny děti pracují na společném plakátě), fixy, pastelky, barvy.

Starší školní děti

Postupujeme stejně jako u mladších dětí. Můžeme si společně taky vyrobit spirálu. Dále na ni navážeme aktivitou: Napíšeme Pavlovi dopis. Dětem rozdáme čisté papíry a vyzveme je, ať napíšou apoštolovi Pavlovi dopis. Kde můžou napsat, jak Bůh zasáhl v životě je. Nebo se můžou Pavla zeptat na to, co chtějí. Je to jejich dopis, proto necháme na dětech, co chtějí psát. Společně si pak dopisy přečteme a diskutujeme nad nimi.

Jiná aktivita je, pokusit se udělat interview, a to jak s Pavlem, tak s Ananiášem. Nejdřív vybereme, kdo bude hrát novináře a pak postavu Pavla a Ananiáše. Novináři si mohou připravit několik otázek a pak interview zahrajeme jako scénku před diváky. Role pak můžeme prohodit.

Dále můžeme se všemi dětmi hrát různé obměny na slepu babu.

Pomůcky: Čisté papíry (dopisy a obálky).

Liturgie

Písně

To já, ó Pane m?j (SV 331); Kdo m? z pout mých (SV 147); D?m na písku postavený (SV 57); Volný jsem (SV 375); N?kdo m? vede za ruku (EZ 176); Bu? sláva Bohu, chvála Otci (EZ 604); Vzdávám ti, Bože, chválu svou (EZ 614)

Biblický text k zapamatování

...ten Ježíš, který se ti zjevil na tvé cestě; chce, abys op?t vid?l a byl napln?n Duchem svatým. (Sk 9,17 b)

Rituál

Společné setkání lze pravidelně *zahajovat písní* např. [Dík slovům tvým](#). Krátká je píseň *Dál p? ece nejdeme sami* (SV 39). Dá se využít také refrén písně *To já, ó Pane můj* (SV 331) a její první sloka „Koho pošlu, kdo se hlásí...” Na tyto písně se dá navázat představením postavy, o které si dnes budeme povídat.

Zahájení s pomocí *výtvarného znázornění*: Do světla reflektoru [na plakátu](#) umístíme dnešní postavu (černobílý obrázek), po vyprávění ji mohou děti vybarvit. Dnes poprvé na scénu vystoupí Pavel/Saul.

Okénko do bohoslužeb

Děti znáte někoho, kdo je slepý? Zavoláme dobrovolníka dopředu a dáme mu šátek na oči a klademe mu různé otázky. Třeba: Kolik oken je v místnosti? Jakou mám barvu očí? Kolik lidí je v přední lavici? Těmito otázkami dětem názorně ukážeme, že ten, kdo nevidí, to má mnohem těžší než my, mnohé věci prostě nemůže vnímat. Někdo je ale slepý, ne že by neviděl, ale třeba, že vidět nechce nebo je to pro něj těžké. Dneska uslyšíte příběh o Saulovi, kterému pak později začali říkat Pavel. Pavel byl slepý tři dny. Možná i on neviděl, nechtěl vidět, nebo nemohl vidět to, co bylo mnohým jasné. Nechtěl vidět, co Ježíš pro lidi udělal, a jak mocná víra v něj je. Ale kupodivu právě slepota mu v tom pomohla, aby prozřel. A o tom, jak se to stalo, se dozvíte v nedělní škole. Dětem můžeme taky předat plakát se spirálou na dotvoření.

Modlitba

Milý Bože, děkujeme za to, že se nám dáváš poznat. Děkujeme ti za lidi, kteří nám o tobě řekli. Děkujeme ti za ruku, která nás za tebou dovedla. Děkujeme ti za lásku druhých lidí, kteří nám ukazují, jak moc miluješ ty nás. Děkujeme za to, že se nás dotýkáš. Děkujeme, že nás zasahuješ a proměňuješ. Kéž se to stane i dnes. Kéž každý den je novou šancí být ti blízko. Amen.

Odkaz na pracovní list

[12 Saulovo obrácení](#)

[11 Na cestě do Gazy](#)

Kam dále

[Vymětal, Mikuláš: Člověk je tvor, který hledá smysl... Obrácení Saulovo. \(Bratr...](#)

[Havelka, Ladislav: Vzkříšený Pán povolává Saula. \(katechetická příprava z cyklu...](#)

[Píseň „Dík slovům tvým“](#)

Odkaz na píseň

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

Kdo mě z pout mých ven vyvodí

Dům na písku postavený, lampa, která zhasíná

Volný jsem (SV375)

Někdo mě vede za ruku, když bojím se jít tmou

Bud' sláva Bohu, chvála Otci, který stvořil zemi

Vzdávám ti, Bože, chválu svou, zpívat chci píseň

Cílová skupina

Předškolní

Mladší školní

Starší školní

Katechetické cykly

Dál přece nejdeme sami IV (s apoštoly, s Janem a celou církví)

Biblický odkaz (kat)

Skutky 9,1–31